

РЕШЕНИЕ
18.12.2020г.

КАРАР
№ 11

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегенде муниципаль хезмэт турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә, шулай ук Россия Федерациясе Генераль прокурорының «Прокуратура органнарының хокук чыгару эшчәнлегенә һәм дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллекле) һәм башкарма органнары һәм жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлекне яхшырту турында» боерыгы белән Балтач районы прокуратурасының хокукый инициативасын өйрәнеп, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы «Шубан авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Уставы нигезендә Шубан авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмэт турында нигезләмәне кушыпта нигезендә расларга.
2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә 2013 елның 14 ноябрендәге 83 нче номерлы (2014 елның 24 мартындагы 97 нче номерлы, 2017 елның 20 июлендәге 46 номерлы, 2019 елның 30 сентябрендәге 106 номерлы, 2020 елның 28 маендагы, 126 номерлы) карары үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» интернет-ресурсында бастырырга һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында (baltasi.tatarstan.ru) һәм жирлекнең махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Шубан авыл жирлеге башлыгы:

Межипов Р.Р.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ШУБАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Әлеге Нигезләмәнең жайга салу предметы

1. Әлеге Нигезләмә Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәтне оештыру өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль, республика законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый хәлен (статусын) билгели.

2. Әлеге Нигезләмә белән жирле үзидарә депутатларының, сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарә сайланулы вазыйфаи затларының, авыл жирлегендә даими нигездә эшләүче һәм юридик затлар булчы сайлау комиссияләренә (алга таба – муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре) хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларының статусын билгеләми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

2 статья. Муниципаль хезмәт

Муниципаль хезмәт – гражданның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә башкарылучы профессиональ эшчәнлек.

2. Муниципаль берәмлек муниципаль хезмәткәр өчен эшкә яллаучы булып тора, аның исемнән эшкә яллаучы вәкаләтләрән эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) гәмәлгә ашыра.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) авыл жирлеге башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе булырга мөмкин.

3 статья. Муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләре

1. Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләрен түбәндәгеләр тәшкил итә: Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукый актлары, Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлеге Уставы, халык жыеннарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар һәм әлеге Нигезләмә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы

кодексында каралган үзенчөлөклөрө белән хезмәткә кагылышлы законнарның гамәлдә булуы кагыла.

4 статья. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) кеше һәм граждaн хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясә дәүләт телен белүче граждaннарның муниципаль хезмәткә бертигез дәрәжәдә алынулары һәм, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләрендә торуы-тормавына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең профессиональ һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка хәлләргә бәйсез рәвештә муниципаль хезмәт узуның бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри остaлығы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турындагы мәгълүматтан файдалана алу;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм граждaннар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәйлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм бүтән жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиягә карамавы.

2 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

5 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлеге Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органында жирле үзидарә органы, муниципаль район сайлау комиссиясә яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләренең үтөлешен тәзмин итү буенча билгеләнгән бурычларны гамәлгә ашыру буенча төзелә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән раслана торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

6 статья. Балтач муниципаль районының Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры

1. Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча муниципаль хезмәт вазыйфалары атамалары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә муниципаль хезмәт

вазыйфалары реестрында муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәэмин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмәт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелгән затның вәкаләтләре чорына хезмәт шартнамәсә төзү юлы белән биләнә.

7 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын классификацияләү

1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары ;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте дигәндә, муниципаль хезмәтнең һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйле рәвештә шушы вазыйфаларның туры килүе аңлашыла.

8 статья. Муниципаль хезмәткәрләренә класс чиннары

1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләренә һөнәри әзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класс чиннары бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кертү Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегендә хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

9 статья. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннарын бирү һәм муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән җибәргәндә класс чиннарын саклап калу тәртібе

1. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары, моннан алдагы класс чинында булуның билгеләнгән девамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Класс чины башлангыч яисә чираттагы булырга мөмкин.

3. Билгеле бер төркемдәге муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче мәртәбә билгеләнеп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинына, дипломатик ранга,

хәрби яисә махсус дәрәжәгә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждән хезмәтенә класс чинына, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядына ия булган граждән муниципаль хезмәткә урнашканда, аңа беренче класс чины муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә ул били торган вазыйфа нигезендә бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә өлегә статьяның 3 өлешендә класс чины бирү максатларында муниципаль хезмәтнең моңа кадәр билгеләнгән квалификация разрядлары һәм класс чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждән хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждән хезмәте класс чиннары һәм федераль дәүләт граждән хезмәте, Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждән хезмәте класс чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждән хезмәте класс чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус дәрәжәләр нисбәте кулланыла.

3.3. Әгәр, өлегә статьяның 3.2 өлешендә каралган вазыйфаларның, класс чиннарының һәм квалификация разрядларының нисбәтен исәпкә алып, өлегә статьяның 3.1 өлешендә бирелә торган муниципаль хезмәтнең класс чины муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр булган федераль дәүләт граждән хезмәте класс чиннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсенән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждән хезмәте класс чиннан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә аның моңа кадәр булган федераль дәүләт граждән хезмәте класс чиннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсенән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждән хезмәте класс чиннан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булмаган, әмма ул били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы карый торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы класс чиннан югарырак булмаган класс чины бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә алга таба чираттагы класс чины бирелгәндә федераль дәүләт граждән хезмәтенә тиешле класс чинында, дипломатик рангта, хәрби яисә махсус дәрәжәдә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждән хезмәте класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәргә 1 нче класс чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң бирелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганнан соң өч ай узгач кына бирелә.

5. 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның һәм референтының класс чиннарында булуларының минималь сроклары – бер ел, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесенә һәм муниципаль киңәшченә – ике ел, 2 нче һәм 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшченә бер ел тәшкил итә.

1 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның, референтының, киңәшчесенә, муниципаль киңәшченә һәм гамәли муниципаль киңәшченә класс чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннарын күтәрү аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтнең югарырак вазыйфаларына күчәргәндә яисә бүләкләү тәртибендә мөмкин.

6. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

6.1. Класс чины бирелү турында карар кабул ителгән көн класс чины бирелгән көн дип санала. Класс чины квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелгән

очракта, муниципаль хезмәткәр квалификация имтиханы биргән көн класс чины бирелгән көн дип санала.

7. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чины моннан алдагы класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен билгеләнгән срок тәмамлангач, муниципаль хезмәткәр үз хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәгәндә һәм ул муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чинына тигез яисә югарырак класс чины каралган муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук үзләренә карата хезмәт тикшерүе уздырыла торган яисә жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

8. Муниципаль хезмәттәге аерым казанышлары өчен кызыксындыру чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины түбәндәгечә бирелергә мөмкин:

1) тиешле класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чинынан алты айдан да элек булмаган вакытта, – муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркемгә туры килә торган чираттагы класс чинынан югарырак булмаган дәрәжәдә;

2) муниципаль хезмәт вазыйфаларының биләнә торган вазыйфасына карый торган төркем чикләрендә класс чиннары бирелү эзлеклелеген сакламыйча бер дәрәжәгә югарырак – 3 нче класслы класс чины булган муниципаль хезмәткәргә – 1 нче класслы чин, әмма ул тиешле класс чинының 3 нче классында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән сроктан да элек булалмый.

9. Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркемгә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, әгәр әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән моннан алдагы класс чинында булу вакыты узган булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркемгә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, күрсәтелгән хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнең 71 статьясы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркемгә өчен башлангыч булган класс чины, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәр ия булган класс чинынан югарырак булса, бирелә. Мондый очракта класс чины эзлеклелекне үтәмичә һәм моннан алдагы класс чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

10. Аерым бер вәкаләтләр вакытына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, югары төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларына керә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класс чиннары квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дөүләт граждан хезмәткәрләренә квалификация имтиханы тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткөрелә.

11. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары жирле үзидарәнең муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хокукый акт белән вәкаләт бирелгән органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе күрсәтмәсе буенча бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындагы күрсәтмәләренә кертү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлегенә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турында карар, әлеге статьяның 7 өлешендәгә икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча түбәндәгечә кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы үткөрелгән көннән;

2) класс чины квалификация имтиханыннан башка бирелгәндә – барлык кирәкле документлар белән бергә, класс чины бирелү турында күрсәтмә класс чиннары бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кертелгән көннән.

14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән жибәрелгәндә муниципаль хезмәткәргә моңа кадәр бирелгән класс чины сакланып кала. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аңа моңа кадәр бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

15. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшнамәсенә һәм хезмәт кенәгәсенә кертелә.

10 статья. Муниципаль хезмәтнең класс чинын саклап калу яисә аннан мәхрүм итү

1. Муниципаль хезмәткәр били торган муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән жибәрелгәндә (шул исәптән пенсиягә чыкканда), шулай ук яңадан муниципаль хезмәткә урнашканда элек бирелгән класс чины сакланып кала.

2. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аның элек бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

3. Бирелгән класс чиныннан мәхрүм итү федераль законнар нигезендә суд карары белән башкарылырга мөмкин.

11 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

1. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата куела.

2. Квалификация таләпләре әлегә статьяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен үрнәк квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге үрнәк квалификация таләпләре билгеләнә:

һөнәри белем дәрәжәсенә: эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган югары һөнәри белем булу - вазыйфаларның югары, баш һәм әйдәп баручы төркемнәре өчен; эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган урта һөнәри белем булу - вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча – муниципаль хезмәтнең баш һәм әйдәп баручы вазыйфаларында кимендә ике ел стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы булу;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары буенча – муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы һәм өлкән вазыйфаларында кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы булу;

Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Әлеге өлештә идарә итү эшчәнлегә дигәндә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкче урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчәләре вазыйфаларында эшләр аңлашыла. Контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль район (шәһәр округы) жирле администрациясенә контракт буенча билгеләнәп куела торган башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп итеп кимендә биш ел идарә итү эшчәнлегә тәҗрибәсе булу билгеләнә.

3 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)

12 Статъя. Муниципаль хезмәткәр

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләп торган акчалата тулаем хезмәт хақы алып, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәт вазыйфасы бурычларын башкаручы граждан муниципаль хезмәткәр була.

2. Жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник яктан тәэмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфасын биләми һәм муниципаль хезмәткәр булмый.

13 статъя. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең үзә били торган вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар белән, вазыйфаи бурычларын үтәр сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсү шартлары белән танышырга;

2) вазыйфаи бурычларны үтәр өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тәэмин ителергә;

3) хезмәт өчен түләүгә һәм хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә башка түләүләргә;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дөвамлылыгын билгеләүне, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпусклар бирүне тәэмин итәр торган ялга;

5) вазыйфаи бурычларын үтәр өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алырга, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкдирмәнәр кертергә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашырга;

7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән

өстәмә һөнәри белем алырга;

8) үзенең шәхси белешмәләренең яклануына;

9) үзенең шәхси эшнамәсендәге барлык материаллар, һөнәри эшчәнлегә турындагы бәяләүләр һәм башка документлар белән аларны шәхси эшнамәсенә керткәнче танышырга, шулай ук шәхси эшнамәсенә үзенең язма аңлатмаларын кушып бирергә;

10) һөнәр берлекләре булдыру хокукын да керттеп, үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен берләшергә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен каратуына, муниципаль хезмәттәге үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның бозылуы турында судка шикәят белдерүне дә керттеп, яклатуына;

12) Россия Федерациясә законнары нигезендә пенсия тәэминатына.

2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) алдан язмача хәбәр итеп, түләүле бүтән эш башкарырга хокукы, әгәр дә бу мәнфәгатьләр конфликтын китереп чыгармаса һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы каралмаган булса.

Мәнфәгатьләр конфликтны дигәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы аның вазыйфаи бурычларын объектив үтәвенә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган һәм шул ук вакытта муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы һәм гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, муниципаль районның законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык килеп чыгарга яисә килеп чыгарга мөмкин булган, гражданнар, оешмалар, жәмгыять, Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы, муниципаль районның өлегә законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә сәләтле вәзгыять аңлашыла.

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигәндә вазыйфаи бурычларын үтәгәндә муниципаль хезмәткәрләргә акчалата яисә табигый рәвештә керемнәрне, матди файда рәвешендә турыдан-туры муниципаль хезмәткәр, аның гаиләсә өгъзалары яисә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясындагы 1 өлешенәң 5 пунктында күрсәтелгән затлар өчен, «Муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясындагы 1 өлешенәң 5 пунктында, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында күрсәтелгән затлар, шулай ук муниципаль хезмәткәр белән финанс яисә башка йөкләмәләр белән бәйләнгән гражданнар яисә оешмалар өчен керемнәр алу мөмкинлегә аңлашыла.

14 статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары:

1. Муниципаль түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) Россия Федерациясә Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль район уставын һәм бүтән муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның башкарылуын тәэмин итәргә;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәргә;

3) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә, гражданның һәм оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясә аппаратында эчкә хезмәт тәртибенең билгеләнгән кагыйдәләрен, вазыйфаи

инструкцияне, хезмәттәге мәгълүмат белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен сакларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләрне фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән вазыйфаи бурычларын үтәү өчен үзенә тапшырылган мөлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гаилә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне, шулай ук салым салу объектлары булып торучы ул алган керемнәр һәм аның милек хокукындагы мөлкәте турында, мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне (алга таба - керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр); билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациясе гражданлыгынан чыгу турында Россия Федерациясе гражданлыгынан чыккан көнне яисә чит ил гражданлыгын алу хакында чит ил гражданлыгын алган көнне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, бурычларны башкарырга, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерерлек шәхси кызыксынуы турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

2. Муниципаль хезмәткәр үзенә хокукка яраксыз рәвештә бирелгән йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Муниципаль хезмәткәр фикере буенча тиешле житәкчедән хокукка яраксыз йөкләмә алынганда, муниципаль хезмәткәр, әлеге йөкләмәнең хокукка яраксызлыгын нигезләп, аны үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнарының һәм Россия Федерациясенәң бүтән норматив хокукый актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, үзенә йөкләмә биргән житәкчегә язмага нигезләү тапшырырга тиеш. Житәкче әлеге йөкләмәне язмага раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокукка яраксыз йөкләмә үтәлгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән (сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләре съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашудан тыш) идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы муниципаль хезмәте турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә алынган яллаучы вәкиленәң рәхсәте белән гамәлгә ашырыла.

15 статья. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүгә дэговачы гражданныр, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (зш бирүчегә) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт гражданны хезмәткәрләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытта һәм рәвештә тапшырыла.

1.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль вазыйфаны биләүче муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясә дәүләт гражданны хезмәткәрләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне тапшыру тәртибе һәм рәвеше буенча үзенең чыгымнары, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнары хақында белешмәләр тапшырырга тиеш.

1.2. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрәндәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясә Президентының норматив хокукый актларында, Россия Федерациясә субъектларының башка норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә башкарыла.

2. Әлеге статья нигезендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан тапшырыла торган керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, әгәр алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә федераль законнар белән кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора.

3. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләрдән муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә ачыклау өчен, шулай ук турыдан-туры яисә башка рәвештә дини яисә бүтән ижтимагый берләшмәләрнең, башка оешмаларның, физик затларның фондларына иганәләр (кертемнәр) жыю өчен файдалану рөхсәт ителми.

4. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне фаш итүдә яисә әлеге белешмәләрне Россия Федерациясә законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясә законнары нигезендә жаваплылыкка тартылалар.

5. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хақында белешмәләрне тапшыру мәжбүри булып та, аларны тапшырмау яисә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән жиберүгә китерерлек хокук бозу булып санала.

4 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ УРНАШУ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ

16 Статья. Муниципаль хезмәткә урнашу

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен закон, муниципаль хезмәткә бәйлә чикләүләр сыйфатындагы хәлләр булмаганда, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүче гражданның урнашырга хокукы.

2. Муниципаль хезмәткә урнашканда, шулай ук аны үткәндә, жөнәсенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи дәрәжәсенә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, нинди иҗтимагый берләшмәдән булуына, шулай ук муниципаль хезмәткәренә һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка хәлләргә карап, теләсә нинди турыдан-туры яисә бүтән рәвешле чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рәхсәт ителми.

3. Гражданның муниципаль хезмәткә урнашканда түбәндәгеләргә тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә урнашу һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенечә булган гаризасын;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән рәвеш буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзасы салынган анкетасын;

3) паспортын;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләренә, хезмәт шартнамәсә (контракт) беренчә тапкыр төзелгән очрактан тыш;

5) белемә турындагы документын;

6) индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документын, шул исәптән электрон документ рәвешендә;

7) физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турындагы таныклыгын;

8) хәрби исәпкә кую документларын – запастагы гражданның һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә урнашуга комачауларлык авыруы булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсен;

10) муниципаль хезмәткә урнашу елы алдындагы бер ел эчендә керемнәре турындагы, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хақындагы белешмәләрен;

11) федераль законнарда, республика законнарында, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Президенты указларында һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Хөкүмәте карарларында каралган башка документларны.

4. Гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда Закон нигезендә тапшырылган белешмәләр федераль, республика законнарында билгеләнгән тәртиптә тикшерелгән мөмкин. Аерым муниципаль берәмлекләрдә гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда тапшырыла торган белешмәләргә тикшерүгә карата федераль законнар белән өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

5. Әлегә статьяның 4 өлешендә каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә урнашуына комачауларлык хәлләр билгеләнгән очракта күрсәтелгән гражданның муниципаль хезмәткә урнашуы кире кагу сәбәпләре турында азмача хәбәр ителә.

6. Гражданны муниципаль хезмәткә алу хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданның муниципаль хезмәткә урнашуы муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) акты белән рәсмиләштерелә.

8. Муниципаль хезмәткә урнашканда хезмәт шартнамәсе яклары эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр була.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелганнан соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм аның рәвеше Балтач муниципаль районы Шубан авыл җирлегә башлығы тарафыннан раслана.

17 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

1. Җирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәнчә конкурс үткәрелергә мөмкин, конкурс барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъвачыларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәвен бәяләү башкарыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Балтач муниципаль районы Шубан авыл җирлегә Советы кабул итә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурс үткәрү тәртибе аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук хезмәт шартнамәсе проекты конкурс үткәреләчәк көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күз алдында тотарга тиеш. Җирлектә конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Балтач муниципаль районы Шубан авыл җирлегә Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе сайлап алган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

18 статья. Муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасына аның туры килү-килмәвен ачыклау максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү үткәрелмәскә тиеш:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын бер елдан да кимрәк биләүчеләрне;

2) 60 яшькә җиткәннәрне;

3) йөкле хатыннары;

4) йөклелек һәм бала тудыру буенча отпускта яисә өч яшенә җитмәгән баласын карау буенча отпускта булганнары. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү алар отпусктан чыкканнан соң кимендә бер ел узгач кына мөмкин була;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә биләүчеләрне.

3. Аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрнең үзе били торган муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве хакында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләргә эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны югарырак вазыйфага билгеләү турында тәкъдимнәр бирергә, ә кирәк чакта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләргә эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестацияләү материаллары эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4. Аттестацияләү нәтижәләре буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләргә эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында яисә аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән түбәнрәк вазыйфага билгеләү турында карар кабул итә. Аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем алуга жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәр түбәнрәк вазыйфага билгеләүгә риза булмаган яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына аның ризалыгы белән күчәрү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче), аның үзе били торган вазыйфага квалификациясе жетерлек булмау аркасында аттестация нәтижәләре белән расланган туры килмәвенә бәйле рәвештә, аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән жибәрергә мөмкин. Шушы аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эшеннән азат итү яисә аны түбәнрәк вазыйфага билгеләү күрсәтелгән вакыт узганнан соң рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять белдерү хокукына ия.

19 статья. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегенә җирле үзидарә органы жетәкчесе яисә муниципаль хокукый акт белән вәкаләт тапшырылган бүтән вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә түбәндөгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә куела торган белем һәм күнекмәләргә дәрәжәсенә һәм характерына карата, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре

2) муниципаль хезмәткәрнең җирле үзидарә органы эшчәнлеген җайга сала торган акт, җирле үзидарә органының структур бүлекчәсе бурычлары һәм функцияләре, муниципаль хезмәтнең шунда биләнә торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм җаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр мөстәкыйль рәвештә идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлегенә;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлегенә;

5) муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазыйфасы буенча карарлар проектлары әзерләү, карау вакытлары һәм процедуралары, аларны килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын башкаруына бәйлә рәвештә җирле үзидарәнең шул ук органындагы муниципаль хезмәткәрләр белән, җирле үзидарәнең башка органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданныр һәм оешмалар белән хезмәттәге үзара мөнәсәбәтләре процедуралары.

3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда яисә бүләкләгән вакытта аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 статья. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр

Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

5 бүлек. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ

21 статья. Эш (хезмәт) вакыты

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәткә кагылышлы законнар нигезендә җайга салына.

22 статья. Муниципаль хезмәткәрнең отпускы

1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы һәм уртача хезмәт хакын исәпләп чыгару өчен хезмәт законнарында урнаштырылган тәртиптә күләме билгеләнә торган акчалата вазыйфаи тулы кереме сакланган килеш, еллык отпуск бирелә.

2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпускын түләүле төп отпуск һәм түләүле өстәмә отпусклар тәшкил итә.

3. Муниципаль хезмәтнең югары һәм баш вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 35 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 30 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә.

4. Муниципаль хезмәткәргә еллык түләүле өстәмә отпусклар тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль һәм республика законнарында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән чыгып санала. Еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган эш көне өчен өч календарь көн

дәвамлылыгында еллык түләүле өстәмә отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык түләүле өстәмә отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очрақларда бирелә торган еллык түләүле өстәмә отпусklar өлеге өлештә каралган еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылыгына өстәп бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп тө бирелергә мөмкин, бу чакта отпускның бер өлеше дәвамлылыгы 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килешеп, муниципаль хезмәткәргә отпуск өлеше бүтән дәвамлылыкта да бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) карары белән, акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмыйча, күп дигәндә бер ел дәвамлылыгында отпуск бирелергә мөмкин.

7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмыйча гына отпуск бирелә.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘУ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

23 Статъя. Муниципаль хезмәткәргә хезмәте өчен түләү

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата вазыйфаи тулы кереме муниципаль хезмәткәрнең үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладынан (алга таба – вазыйфаи оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләр) тора.

2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) вазыйфаи окладка тиешле еллар эшлэгән өчен айлык өстәмә;

2) вазыйфаи окладка муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен айлык өстәмә;

3) аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләрне үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе, муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфаи инструкция үтәлешен исәпкә алып, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә;

4) айлык акчалата кызыксындыру;

5) класс чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;

7) матди ярдәм.

3. Муниципаль хокукый актлар белән фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәжәсе булган муниципаль хезмәткәрләргә профильле гыйльми дәрәжә, Татарстан Республикасының Мактаулы исеме өчен айлык хезмәт хакына айлык өстәмә, шулай ук төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү, юрист яки югары юридик белемле башкаручы буларак аларны визалау булган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнә торган түләү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшлэгән өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрақларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү билгеләнә.

5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәргә хезмәт өчен түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль рәвештә билгели. Вазыйфаи оклад күләме, шулай ук айлык һәм бүтән өстәмә түләүләр күләме, аларны түләү тәртибе Россия

Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Район Советы чыгара торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

24 статья. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндөгеләр гарантияләнә:

1) вазыйфаи инструкция нигезендә аның вазыйфаи бурычларын үтәвен тәэмин итәрлек эш шартлары;

2) акчалата вазыйфаи тулы керемне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дөвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү юлы белән тәэмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия тәэминаты, шулай ук, муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын үтәгәндә вафат булган очракта, муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларына пенсия тәэминаты;

6) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узган чорда яисә муниципаль хезмәттән киткәннән соң, әмма вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә авырган яисә хезмәткә сәләтен югалткан очракка мәжбүри дәүләт социаль иминләштерүе;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланулардан, янаулардан һәм хокукка каршы башка гамәлләрдән федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда яклау.

2. Жирле үзидарә органы бетүгә яисә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штатын кыскартуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма ябылуга яисә оешманың хезмәткәрләр штаты кыскартуга бәйле рәвештә эштән жибөрү очрагында хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

3. Татарстан Республикасы законнары һәм Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегә Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

25 статья. Муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына пенсия тәэминаты

1. Муниципаль хезмәткәр пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә торган хокукларга тулы күләмдә ия.

2. Хезмәт пенсиясенә тиешле еллар эшләгән өчен айлык өстәмә түләүнең минималь күләме Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән картлык буенча хезмәт пенсиясенең минималь күләменнән түбәнрәк була алмый.

3. Муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын башкаруга бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән жибәрелүеннән соң вафат булган очракта,

мәрхүмнең гаилә әгъзалары караучысын югалту очрагына федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алырга хокуклы.

26 статья. Муниципаль хезмәт стажы

1. Хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) түбәндәге урыннарда даими (штатта) эшләгән чорлар керә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда;

2) муниципаль вазыйфаларда;

3) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, әлегә статьяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы (Татар Автономияле Совет Социалистик Республикасы) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларында;

4) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССР, союздаш һәм автономияле республикалар, яклар (крайлар), өлкәләр, автономияле өлкәләр һәм автономияле округлар дәүләт органнарындагы, даими нигездә халык депутатларының районнар, шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар, поселок һәм авыл халык депутатлары Советлары һәм аларның башкарма комитетларындагы, шул исәптән сайланулы вазыйфаларда, әгәр күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмәт узу) вакыты федераль законнар нигезендә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокукын бирә торган стажын хисаплаганда исәпкә алынса;

5) хезмәт (хәрби хезмәт) узу хәрби хезмәттә булган, эчке эшләр органнарында, Янгына каршы дәүләт хезмәтендә, жинаять-үтөтү системасы органнарында хезмәт узган затларга Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү максатында тиешле елларга кертелә торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда);

6) федераль салым полициясе органнары, наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең әйләнешен тикшереп торучу органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлегендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

7) Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

8) прокурор хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

9) һөнәр берлекләре органнарына сайлану (делегат итеп жиберелү) сәбәплә федераль закон нигезендә дәүләт органнарындагы яисә жирле үзидарә органнарындагы вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр һөнәр берлекләре органнарында били торган вазыйфаларда, моңа, элекке вазыйфасыннан азат ителеп, дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасы органына сайланган (делегат итеп жиберелгән) һөнәр берлеге хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;

10) түбәндәгеләрдәге житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) 1991 елның 6 ноябрена кадәр, шул көнне дә кертеп, КПССның үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук райкомнар хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) 1990 елның 26 октябрена кадәр, шул көнне дә кертеп, республика һәм җирле һөнәр берлекләре органнары аппаратларында;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлекчәсенә, Россия Федерациясе Пенсия фондының районнардагы һәм шәһәрләрдәге идарәләренә җитәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт гражданы хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләү чорлары тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәгеләрдә кертелә:

1) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының җыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт гражданы хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук дәүләт органнарында Татарстан Республикасы дәүләт гражданы хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, шушы Реестр расланганнан соң эшләү (хезмәт узу) чорлары;

2) 1995 елның 26 маеннан башлап Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының җыелма исемлегенә һәм Татарстан Республикасы дәүләт гражданы хезмәте вазыйфалары реестры расланганчы, Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренә дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренә дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, эшләү (хезмәт узу) чорлары;

3) 1995 елның 26 маена кадәр җитәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында һәм аның Аппаратында, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) контроле комитетында һәм аның аппаратында;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

д) Татарстан Республикасы вәкилләрендә;

е) дәүләт хакимиятенә һәм идарәсенә җирле органнарында (халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, районнарның, республика әһәмиятендәге шәһәрләренә, шәһәрләрдәге районнарның администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчеләге комитетында;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлаулар буенча Үзәк сайлау комиссиясендә;

4) җитәкчеләренә, белгечләренә, хезмәткәрләренә вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советында (Татар АССР Югары Советында) һәм Татар АССР Югары Советы Президиумында, халык

депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларында һәм аларның аппаратларында;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татар АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның аппаратында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларының башкарма комитетларында;

в) Татар АССР Министрлар Советының дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР Министрлар Советы каршындагы дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрнең өлгәе Закон нигезендә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәр өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

4. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт стажы дәүләт граждан хезмәткәре стажына тигезләнә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү вакыты дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә, тиешле елларны эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмәләр билгеләү, тиешле елларны эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм яхшы һәм нәтижәле дәүләт граждан хезмәте өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчә исәпләнә.

27 статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару календарь тәртибендә башкарыла. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгарганда хезмәт (эш) чорлары бергә кушыла.

2. Билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документ була.

3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт кенәгәсендә исәпкә алына торган язулар аларны хезмәт кенәгәсенә керткән көнгә гамәлдә булган хезмәт турындагы законнар нигезендә рәсмиләштерелгән булырга тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез итеп алына торган хаталы яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда, хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язулар булмаган очракларда, өлгәе стаж шул стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый торган, вазыйфага билгеләп кую һәм аннан азат итү турындагы документларның күчәрмәләре белән бергә бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмәт узу, аңа тиңләштерелгән башка хезмәт узу чорлары, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәт узу чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатларның, хәрби бүлекчәләренең, архив учреждениеләренең белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язулар, хезмәт узу исемлегендәге язулар белән расланыйрга мөмкин.

5. Өлгәе «Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында» Татарстан Республикасы Законының 23 статьясында каралган вазыйфалардагы хезмәт (эш) чорларын раслау өчен кирәк булган очракларда хокукый актларның күчәрмәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр бирелергә мөмкин.

6. Тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә билгеләү, тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын, хезмәттә югары уңышларга ирешкән өчен кызыксындырулар күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе карары белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе турындагы нигезләмәнә жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе раслый.

7. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү максатында муниципаль хезмәт стажы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслый торган документлар нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләренә билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сораган гаризасы буенча законнар нигезендә билгеләнә.

7 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ КЫЗЫКСЫНДЫРУ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ҖАВАПЛЫЛЫГЫ

28 Статья. Муниципаль хезмәткәрне кызыксындыру

1. Муниципаль хезмәткәр үзенең вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле үтәгән, мактауга лаек булып хезмәт узган, аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләренә үтәгән өчен, аңа карата түбәндәге кызыксындыру төрләре кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата кызыксындыру түләү;
- 3) кыйммәтле бүлек белән бүләкләү;
- 4) мактаулы грамота белән яисә жирле үзидарә органнары билгеләгән бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Балтач муниципаль районы Шубан авыл жирлегенә уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән кызыксындыру төрләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә каралган кызыксындыруларны куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

29 статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

1. Муниципаль хезмәткәр дисциплинар гамәл кылган – үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үз гаебе белән үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар җәза чараларын кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә ясау;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар гамәл кылган муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларны үтәүдән, аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчә, вакытлыча (әмма бер айдан да озакрак түгел) акчалата хезмәт хакы сакланып, читләштерелергә мөмкин. Бу очракта муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерү муниципаль хокукый акт нигезендә башкарыла.

3. Дисциплинар жеза бирүлөрне куллану һәм кире алу тәртибе, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының муниципаль хезмәт турындагы, коррупциягә каршы тору турындагы законнарында каралган очраклардан тыш, хезмәт законнарында билгеләнә.

30 статья. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жезалар

1. Муниципаль хезмәткәр чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында куелган бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр муниципаль хезмәткәрләргә коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат кәргән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорларын, аның отпускта булуын исәпкә алмаганда һәм коррупциячел хокук бозу башкарылган көннән соң өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.

2. Муниципаль хезмәткәр, әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 статьяларында каралган хокук бозуларны кылган очракларда ышаныч югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

3. Әлеге Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартулар эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) тиешле муниципаль органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба – хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) уздырган тикшерү нәтижәләре турындагы доклад;

2) әгәр тикшерү нәтижәләре турындагы доклад муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелсә, комиссия күрсәтмәсе;

2.1) муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән генә һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тануы шарты белән, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел хокук бозу кылыну хакында аны кылуның факттагы хәлләре бәян ителгән доклады һәм муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәгә жеза бирелүдән тыш);

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тикшерү уздыру өчен түбәндәгеләр тарафыннан язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияларнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакуләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе, тикшерү уздырганчы, муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма алырга тиеш. Әгәр муниципаль хезмәткәр өлеге аңлатманы ике эш көне эчендә бирмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирелмәү тикшерү уздыруга тоткарлык була алмый.

7. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган җавапка тартуларны кулланганда, муниципаль хезмәткәр кылган коррупцион хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аны кылгандагы шартлар, муниципаль хезмәткәрнең башка чикләүләргә һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә җайга салу турындагы таләпләргә үтәве һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр үз вазыйфаи бурычларын башкару нәтиҗәләре исәпкә алына.

8. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорын, аның отпускта булуын, аның нигезле сәбәпләр аркасында хезмәт итүенә башка очраklarын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләргә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу буенча комиссия тарафыннан өлеге тикшерү материалларын карау вакытын исәпкә алмаганда, коррупцион хокук бозу очраklarын ачыклаган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кулланыла. Бу чакта коррупцион хокук бозу кылынган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча түләтү кулланылырга тиеш.

9. Коррупцион хокук бозган очракта муниципаль хезмәткәрне җавапка тарту турындагы актта җавапка тарту өчен нигез буларак 11 статьяның 3 өлеше, 12 статьяның 5 өлеше яисә Нигезләмәнең 26 статьясы күрсәтелә.

10. Хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актлар күрсәтелгән муниципаль хезмәткәргә карата җавапка тарту куллану турындагы яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый җавапка тарту кулланудан нигезләре күрсәтелгән баш тарту турындагы актың күчermәсе тиешле акт чыгарылган көннән алып өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

11. Муниципаль хезмәткәр җавапка тартуга карата федераль закон нигезендә шикаять бирә мөмкин.

12. Әгәр җавапка тарту кулланылган көннән бер ел эчендә муниципаль хезмәткәр өлеге Нигезләмәнең 26 статьясындагы 1 өлешенең 1 яисә 2 пунктында каралган дисциплинар җавапка тартылмаса, ул җавапка тартылмаган дип санала.

13. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) муниципаль хезмәткәрдән өлеге Нигезләмәнең 26 статьясындагы 1 өлешенең 1 яисә 2 пунктында каралган дисциплинар җавапка тартуны, ул бирелгән көннән алып бер ел узганчы, үз инициативасы, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы яисә аның турыдан-туры җитәкчәсе үтенече буенча кире алырга хокуклы.

14. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле эштән азат итү

рәвешендәге җәзаны куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узган җирле үзидарә органы тарафыннан "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декаберендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

8 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ

31 Статья. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

Муниципаль берәмлектә кадрлар эшенә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;
- 2) муниципаль хезмәт турындагы законнарның нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм шул тәкъдимнәргә эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;
- 3) муниципаль хезмәткә урнашуга, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән җибәрелүенә һәм пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару;
- 5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшнамәләрен алып бару;
- 6) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныкчыларын рәсмиләштерү һәм тапшыру;
- 7) муниципаль хезмәткә кәргәндә граждан тарафыннан бирелә торган шәхси белешмәләрнең һәм башка мәгълүматның дәрәҗәләгән тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкит итә торган белешмәләрдән файдалануга билгеләнгән рәвештәгә рөхсәтне рәсмиләштерү;
- 12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләргә, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрнең үтәлүен тикшерүне оештыру;
- 13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бири;
- 14) кадрлар эшенең хезмәт турындагы законнарда һәм әлеге Законда билгеләнә торган башка мәсьәләләргә хәл итү.

32 статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре – муниципаль хезмәтнең биләп торган вазыйфасы буенча бурычларны муниципаль хезмәткәрнең үтәвенә бәйле рәвештә эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы булган мәгълүмат.
2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре шәхси белешмәләргә өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлегендә каралган үзгәртелгән исәпкә алып эшкәртелгән тиеш.

33 статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр була:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасына югары квалификацияле белгечләрне аларның профессиональ сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып билгеләп кую;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәттә үсүенә ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 5) муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;
- 6) граждандар муниципаль хезмәткә кәргәндә, кадрлар сайлап алуның һәм аны узганда кадрлар белән эшләүнең заманча технологияләрен куллану.

34 статья. Муниципаль хезмәттә кадрлар резервы

Муниципаль берәмлекләрдә муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен кадрлар резервы булдырылырга мөмкин.

9 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ

35 статья. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау җирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, моңа муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү, пенсия тәэминаты чыгымнары, федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләренә тәэмин итүгә бәйле бүтөн чыгымнар керә.

36 статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

1. Муниципаль хезмәтне үстерү җирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль хезмәтне үстерүнең муниципаль программалары һәм Татарстан Республикасының муниципаль хезмәтне үстерү программалары белән тәэмин ителә.

2. Җирле үзидарә органнары, муниципаль районның сайлау комиссияләре һәм муниципаль хезмәткәрләр җирле үзидарәнең аерым органнарында, муниципаль районның сайлау комиссияләрендә эшчәнлек нәтижәлелеген арттыру максатларында, экспериментлар уздырылырга мөмкин. Әлеге статьяның 1 елешендә күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар уздыру тәртибе, шартлары һәм факытлары Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнә.